

Talouden tilannekuva ja investointikyky

Taltr 02.05.2024 § 13

Valmistelija

Talousjohtaja Mäkelä Katja

Suurten uudistusten toteutus ja hankala suhdannetilanne leimaavat kuntasektorin tulevia vuosia. Sote-uudistuksen loppuunvienti (2023-) ja TE-uudistus (2025) ovat keskeiset lähivuosiin vaikuttavat uudistukset.

Suhdanteessa korostuu julkisen sektorin alijäämäinen talous. Valtion alijäämä on vuositasolla noin 10 mrd. euroa, hyvinvointialueet ovat noin 1 mrd. euroa alijäämäisiä ja kuntien talouden ennakoitaan heikkenevän vuodesta 2024 eteenpäin noin 0,5-1,0 mrd. euron alijäämään (rahavirta).

Kaupungin taloustilanne kiristyy lähivuosina. Kaupungin vuosikate on ollut kohtuullisen hyvällä tasolla vuosina 2022-2023 (6,1 milj. euroa ja 7,9 milj. euroa). Kaupunki teki ylijäämää 3,1 milj. euroa vuonna 2023. Lainaa oli 25 milj. euroa ja lisäksi leasingvastuita 16 milj. euroa.

Kaupunki suunnittelee huomattavia investointeja tulevina vuosina mm. uusiin päiväkoteihin ja keskustan koulu- ja liikuntahallikokonaisuuteen, jotka vaikuttavat merkittävästi talouden kehitykseen lähivuosina. Lisäksi kaupunki-infrastruktuurin ylläpito vaatii isompia investointeja 10 vuoden sisällä.

Haasteena on myös heikko, jopa negatiivinen väestökehitys, joka vaikuttaa verotulokertymään sekä valtionosuuksiin jatkossa. Asukasluku kasvoi tilapäisesti n. 20 asukkaalla ukrainalaisten johdosta, mutta tilastokeskus ennustaa Loimaan työikäisen väestön vähenevän n. 1 % vuodessa seuraavan 10 vuoden aikana.

Kaupungin tulevat vuodet näyttävät talouden näkökulmasta haasteellisilta. Sote-uudistus leikkaa valtionosuuksia, investointilista on pitkä ja tehtävien vähentyessä menojen sopeuttaminen on jatkossa haasteellisempaa. Lisäksi kaupunki omistaa haastavia, tyhjiään olevia kiinteistöjä, joiden alaskirjaaminen rasittaa tuloslaskelmaa lähivuosina. Riskinä on myös TE-uudistuksen kustannusten nousu lisääntyneitä valtionosuuksia korkeammiksi. Varsinais-Suomeen on syntymässä alueellinen TE-palveluratkaisu, jossa Loimaalle tulee TE-lähipiste.

Talouden sopeutustarve on perusskenaariossa yhteensä noin 3 milj. euroa vuoteen 2033 mennessä. Vuosittaista tehostustarvetta kertyy jo vuodesta 2026 eteenpäin, eli sopeutussuunnitelma on syytä laatia seuraavalle suunnitelmakaudelle.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Rantala Jari

Päätösehdotus

Taloustyöryhmä merkitsee tiedoksi talouden tilannekuvan ja investointikyvyn sekä ohjeistaa jatkovalmisteluun.

Päätös

Taloustyöryhmä merkitsi tiedokseen talouden tilannekuvan ja investointikyvyn sekä edellyttää skenaarioiden ja investointikyvyn esittelyä kaupunginhallitukselle.

Valmistelija

Talousjohtaja Mäkelä Katja

Kaupungin taloustilanne kiristyy lähivuosina. Kaupungin vuosikate on ollut kohtuullisen hyvällä tasolla vuosina 2022-2023 (6,1 milj. euroa ja 7,9 milj. euroa). Kaupunki teki ylijäämää 3,1 milj. euroa vuonna 2023. Lainaa oli 25 milj. euroa ja lisäksi leasingvastuita 16 milj. euroa.

Kaupunki suunnittelee huomattavia investointeja tulevina vuosina mm. uusiin päiväkoteihin ja keskustan koulu- ja liikuntahallikonaisuuteen, jotka vaikuttavat merkittävästi talouden kehitykseen lähivuosina. Lisäksi kaupunki-infrastruktuurin ylläpito vaatii isompia investointeja 10 vuoden sisällä.

Haasteena on myös heikko, jopa negatiivinen väestökehitys, joka vaikuttaa verotulokertymään sekä valtionosuuksiin jatkossa. Asukasluku kasvoi tilapäisesti n. 20 asukkaalla ukrainalaisten johdosta, mutta tilastokeskus ennustaa Loimaan työikäisen väestön vähenevän n. 1 % vuodessa seuraavan 10 vuoden aikana.

Kaupungin tulevat vuodet näyttävät talouden näkökulmasta haasteellisilta. Sote-uudistus leikkaa valtionosuuksia, investointilista on pitkä ja tehtävien vähentyessä menojen sopeuttaminen on jatkossa haasteellisempaa. Lisäksi kaupunki omistaa haastavia, tyhjillään olevia kiinteistöjä, joiden alaskirjaaminen rasittaa tuloslaskelmaa lähivuosina. Riskinä on myös TE-uudistuksen kustannusten nousu lisääntyneitä valtionosuuksia korkeammiksi. Varsinais-Suomeen on syntymässä alueellinen TE-palveluratkaisu, jossa Loimaalle tulee TE-lähipiste.

Talouden sopeutustarve on perusskenaariossa yhteensä noin 3 milj. euroa vuoteen 2033 mennessä. Vuosittaista tehostustarvetta kertyy jo vuodesta 2026 eteenpäin, eli sopeutussuunnitelma on syytä laatia seuraavalle suunnitelmakaudelle.

Liitteenä talouden tilannekuva ja investointikyky -raportti.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Rantala Jari

Päätösehdotus

Talouden kehitys ja investointikyky -raportti (19.4.2024) esitellään ja saatetaan tiedoksi kaupunginhallitukselle.

Raportti on käytettävissä valmisteltaessa vuoden 2025 talousarviota ja vuosien 2026 – 2027 taloussuunnitelmaa sekä investointeja.

Käsittely

Päätettyään asiasta käydyn keskustelun, kaupunginhallituksen puheenjohtaja totesi, että kaupunginhallituksen jäsen Pekka Ahokas oli tehnyt pohjaehdotuksesta poikkeavan sitä täydentävän ehdotuksen, jonka mukaan talouden kehitys ja investointikyky -raportti (19.4.2024) esitellään ja saatetaan tiedoksi kaupunginhallitukselle. Raportti on käytettävissä valmisteltaessa vuoden 2025 talousarviota ja vuosien 2026 – 2027 taloussuunnitelmaa sekä investointiohjelmaa tuleville vuosille isojen kohteiden osalta. Kaupunginhallituksen jäsen Päivi Vanha-Perttula kannatti jäsen Ahokkaan täydentävää muutosehdotusta. Kaupunginhallituksen puheenjohtaja tiedusteli kaupunginhallituksen jäseniltä voidaanko täydentävä muutosehdotus hyväksyä yksimielisesti ja se hyväksyttiin.

Päätös

Hyväksyttiin.